

Odločba Višjega sodišča RS: VDS Sklep Pdp 1027/2002

Zbirni podatki

Evidenčna številka: VDS1861

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče Ljubljana

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne spore

Datum: 12.7.2002

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: imenovanje arbitra - zaščita člana sveta - soglasje sveta delavcev - presežni delavci

[Povezava do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Povezave

Zveza: ZSDU člen 67, 99, 99/1, 101/1, 102. ZDSS člen 6, 6-5, 59.

Besedilo

Jedro:

1. Po določbi 1. odst. 99. člena ZSDU razrešuje spore med svetom delavcev in delodajalcem arbitraža, ki jo sestavlja enako število članov, imenovanih s strani sveta delavcev in delodajalcev ter enega nevtralnega predsedujočega. Gre za arbitražo, ustanovljeno na podlagi zakona, zato drugače kot pri stalni arbitraži, ki se lahko ustanovi v družbi le z dogovorom med svetom delavcev in delodajalcem (1. odst. 100. člena citiranega zakona), ni potreben poseben dogovor, kot to zatrjuje nasprotna udeleženka v pritožbi. V skladu s 15. členom ZDSS je obravnavanje pred arbitražo procesna predpostavka.

2. Po določbi 102. člena ZSDU mora tisti, ki je sprožil predlog o začetku arbitražnega postopka, imenovati svojega arbitra. Če druga stran v 15-ih dneh po začetku postopka ne imenuje svojega arbitra, lahko predlagatelj zahteva, da arbitra postavi pristojno sodišče, za kar je v skladu s 106. členom citiranega zakona pristojno sodišče za delovne spore. 3. Po določbi 67. člena ZSDU člana sveta delavcev v času opravljanja njegove funkcije ni mogoče uvrstiti med presežke delavcev, če ravna v skladu z veljavnimi zakoni, kolektivnimi pogodbami in dogovorom po tem zakonu brez soglasja sveta delavcev. Zato gre za spor med svetom delavcev in upravo nasprotne udeleženke, če uprava ni zahtevala soglasja sveta delavcev, svet delavcev pa je vztrajal pri tem, da je njegovo soglasje potrebno. Ker zakon v 2. alineji 1. odst. 67. člena govori o soglasju sveta delavcev pri uvrstitvi člana svetov med presežke delavcev, ne povezuje pa te uvrstitve s prenehanjem delovnega razmerja, je navedeno določilo potrebno uporabiti tako za uvrstitev člana sveta delavcev med trajno kot tudi med začasno presežne delavce.

Izrek:

Pritožba se zavrne in se potrdi izpodbijani sklep sodišča prve stopnje.

Nasprotna udeleženka krije sama svoje pritožbene stroške.

Obrazložitev:

Prvostopenjsko sodišče je na podlagi določb 99., 102. in 106. člena

Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU - Ur.l. RS št. 42/93, 61/2000, 56/2001) na strani nasprotne udeleženke imenovalo za arbitra dr. D. M..

Zoper sklep sodišča prve stopnje se je pravočasno pritožila nasprotna udeleženka iz vseh pritožbenih razlogov, predvsem zaradi napačne uporabe materialnega prava in bistvene kršitve procesnih določil ter pritožbenemu sodišču predlagala, da pritožbi ugodi in izpodbijani sklep razveljavi ter predlog za imenovanje arbitra zavrne. Meni, da sklep sodišča prve stopnje ni jasen ter da ne gre za spor, ki se rešuje z arbitražnim postopkom, zato je imenovanje arbitra nepravilno in nepotrebno. Iz obrazložitve sklepa sledi, da so po ZSDS (prav ZDSS - Zakon o delovnih in socialnih sodiščih, Ur.l. RS št. 19/94, 20/98) delovna sodišča pristojna za kolektivne spore med svetom delavcev in vodstvom delodajalca, v nadaljevanju pa v nasprotju s tem navaja, da te spore razrešuje arbitraža. Po mnenju tožene stranke gre za bistveno nasprotje v razlogih sklepa. Oblikovanje arbitraže v spornem primeru ni na mestu, saj obravnavanega primera ni mogoče uvrstiti med spore iz 66. in 98. člena ZSDU, o katerih odloča arbitraža. To je razvidno že iz samega predloga sveta delavcev, ki se ne nanaša na kršitve kolektivnih pravic, temveč predvsem na individualne pravice. Ni mogoče govoriti o obligatorni arbitražni rešitvi spora, pogodbe o razsodišču glede obravnavanega spora pa predlagatelj in nasprotna udeleženka nista sklenila. Razen tega pa je nelogično in nepotrebno oblikovanje arbitraže na zahtevo sveta delavcev v trenutku, ko naslovno sodišče že obravnava individualne tožbe posameznih članov sveta delavcev zaradi uvrstitve na čakanje na delo na domu. Ti spori se vodijo pod opr. št. Pd 134/2002, Pd 135/2002 in Pd 136/2002. Po stališču tožene stranke gre za dvakratno obravnavanje iste zadeve. V primeru ustrezne vsebine spora, bi arbitražna odločba lahko kvečjemu nadomestila soglasje sveta delavcev, vendar pa to le na predlog delodajalca in če bi mu svet delavcev neupravičeno odklonil soglasje. Po stališču nasprotne udeleženke je soglasje sveta delavcev potrebno le, če gre za uvrstitev članov sveta delavcev med trajno tehnološke presežke, ne pa, če gre začasne presežke. Omejitve se nanašajo le na prenehanje delovnega razmerja članom delavskih organov, kar je

posledica uvrstitve med trajno presežne delavce, ne pa za uvrstitev med začasno presežne delavce, ki je le nujni ukrep, povezan z gospodarskim stanjem delodajalca. S samo uvrstitvijo posameznih članov sveta delavcev na čakanje na delo na domu ni motena funkcija sveta delavcev niti njihovih članov, saj določila iz 67. člena ZSDU ne predstavljajo absolutne zaščite, temveč le funkcijsko zaščito pred eventualnim šikanoznim ravnanjem, kar v predmetni zadevi ni.

Pritožba ni utemeljena.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo sklep sodišča prve stopnje v skladu s 366. in 2. odst. 350. člena Zakona o pravdnem postopku (ZPP - Ur. l. RS, št. 26/99) v mejah pritožbenih razlogov ter po uradni dolžnosti glede bistvenih kršitev določb postopka iz 1., 2., 6., 7., 8., 11., 12. in 14. točke 2. odst. 339. člena ZPP ter glede pravilne uporabe materialnega prava.

V predmetni zadevi gre za spor, ki izvira iz Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju in se nanaša na spor med vodstvom in svetom delavcev (5. tč. 6. čl. v zv. s 59. čl. ZDSS) in sicer o imenovanju arbitra nasprotnega udeleženca, ker je za tri člane sveta delavcev ugotovilo, da je začasno prenehala potreba po njihovem delu in jim odredilo čakanje, ne da bi predhodno zahtevalo soglasje sveta delavcev, kot določa 67. člena ZSDU. Iz pisnega odpravka sklepa se je sveta delavcev z dne 4.6.2002 je razvidno, da je svet na podlagi 99. in 102. člena ZSDU sprejel sklep, da se začne arbitražni postopek zaradi kršitve določb 67. člena ZSDU ter v zvezi s tem zahteval tudi odpravo sklepov o uvrstitvi predsednice in dveh članov sveta delavcev med presežke ter vseh pravnih posledic teh sklepov, zlasti pa vrnitev izgubljenega zaslužka prizadetim delavcem. Istočasno je svet, kot svojega arbitra, imenoval T. L.. Ker udeleženec v predpisanem roku ni imenoval svojega arbitra, je svet delavcev v skladu s 59. členom v zvezi s 40. členom ZDSS in 102. členom ZSDU predlagal, da sodišče imenuje arbitra na strani delodajalcev.

Neutemeljena je pritožbena navedba, da je izpodbijani sklep nejasen ter, da obstoja nasprotje v obrazložitvi sklepa, ko je prvostopenjsko sodišče navedlo, da so po določili 6. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS - Ur. l. RS, št. 19/94) za reševanje kolektivnih sporov med svetom delavcev in vodstvom delodajalca pristojna delovna sodišča, v nadaljevanju pa je v sklepu navedeno, da spore med svetom delavcev in delodajalcem razrešuje arbitraža.

Po določbi 1. odst. 99. člena ZSDU razrešuje spore med svetom delavcev in delodajalcem arbitraža, ki jo sestavlja enako število članov, imenovanih s strani sveta delavcev in delodajalcev ter enega nevtralnega predsedujočega, z imenovanjem katerega se strinjata obe strani. Iz navedene določbe izhaja, da gre za arbitražo, ustanovljeno na podlagi zakona, zato v nasprotju s stalno arbitražo, ki se lahko ustanovi v družbi le z dogovorom med svetom delavcev in delodajalcem (1. odst. 100. člena citiranega zakona), ni potreben poseben dogovor, kot to zatrjuje nasprotna udeleženka v pritožbi. V skladu s 15. členom ZDSS je obravnavanje pred arbitražo procesna predpostavka. Reševanje sporov pred

arbitražo ne izključuje sodnega varstva, saj je mogoče arbitražno odločbo izpodbijati v mejah razlogov, navedenih v 27. členu ZDSS oz. zahtevati sodno varstvo, če arbitraža v določenem roku spora ne razreši (2. odst. 15. člen ZDSS).

Po določbi 102. člena Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU - Ur. l. RS, št. 42/93) mora tisti, ki je sprožil predlog o začetku arbitražnega postopka imenovati svojega arbitra. V primeru, če druga stran v 15-ih dneh po začetku postopka ne imenuje svojega arbitra, lahko predlagatelj zahteva, da arbitra postavi pristojno sodišče, kar je v skladu s 106. členom citiranega zakona, sodišče pristojno za delovne spore. V skladu z navedenim določilom je prvostopenjsko sodišče iz liste arbitrov (objavljene z Odredbo v Ur. l. RS, št. 37/94), ki jo je določil minister pristojen za delo na predlog reprezentativnih sindikatov in združenj delodajalec (2. odst. 100. člena ZSDU), imenovalo arbitra.

Neutemeljena je tudi pritožbena navedba, da v predmetni zadevi ne gre za spor, o katerem naj bi odločala arbitraža. Zakon (1. odst. 99. člena ZSDU) določa le, da arbitraža razrešuje spore med svetom delavcev in delodajalcem, ne da bi posebej opredelil vrsto sporov. Po določbi 67. člena ZSDU člana sveta delavcev v času opravljanja njegove funkcije ni mogoče uvrstiti med presežke delavcev, če ravna v skladu z veljavnimi zakoni, kolektivnimi pogodbami in dogovorom po tem zakonu brez soglasja sveta delavcev. Zato gre po mnenju pritožbenega sodišča za spor med svetom delavcev in upravo nasprotne udeleženke, ker uprava ni zahtevala soglasja sveta delavcev, svet delavcev pa je vztrajal pri tem, da je njegovo soglasje potrebno. Ker zakon v 2. alineji 1. odst. 67. člena govori o soglasju sveta delavcev pri uvrstitvi člana svetov med presežke delavcev, ne povezuje pa te uvrstitve s prenehanjem delovnega razmerja, je po mnenju pritožbenega sodišča navedeno določilo potrebno uporabiti tako za uvrstitev člana sveta delavcev med trajno presežne delavce kot tudi za uvrstitev med začasno presežne delavce.

Pritožbene navedbe, da je nepotrebno oblikovanje arbitraže na zahtevo sveta delavcev, ker naslovno delovno sodišče že obravnava individualne tožbe posameznih članov sveta delavcev zaradi uvrstitve na čakanje na delo, so neutemeljene. Uveljavljanje sodnega varstva v individualnem delovnem sporu, v katerem bo sodišče presojo zakonitost sklepov o čakanju na delo, ne izključuje pravice sveta delavcev, da sproži arbitražni postopek, če meni, da je vodstvo delodajalca kršilo določbe ZSDU, v konkretnem primeru zato, ker naj bi uprava nasprotne udeleženke člane sveta delavcev uvrstila med začasne presežne delavce brez soglasja sveta, kot to določa 67. člen ZSDU.

Ker sodišče v postopku ni storilo bistvenih kršitev, na katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti in ki jih nasprotna udeleženka uveljavlja, materialno pravo pa je pravilno uporabilo, je pritožbeno sodišče pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo izpodbijani sklep sodišča prve stopnje (2. tč. 365. člena ZPP).

Odločitev o pritožbenih stroških temelji na določili 50. člena

ZDSS, ki določa, da vsak udeleženec krije svoje stroške postopka.

Zveza:

ZSDU člen 67, 99, 99/1, 101/1, 102. ZDSS člen 6, 6-5, 59.